

درس ۱۱ (تنوع زیستگاه‌ها در ایران)

- ۱- زیستگاه (زیست بوم) را تعریف کنید. به منطقه بزرگی که در آن مجموعه‌ای از گیاهان و جانوران خاص زندگی می‌کنند، زیستگاه (زیست بوم) می‌گویند.
- ۲- مهم‌ترین عاملی که موجب گوناگونی یا تنوع زیستگاه‌ها در کشور ما شده است، چیست؟ تنوع آب و هوایی.
- ۳- در ایستگاه هواشناسی چه چیزهایی را اندازه می‌گیرند؟ عناصر مختلف مثل دمای هوا، میزان بارندگی، میزان رطوبت، جهت وزش باد و سرعت وزش باد را اندازه‌گیری می‌کنند.
- ۴- مهم‌ترین عناصر آب و هوا چیست؟ دما و بارش.
- ۵- کارشناسان آب و هوای یک منطقه را چگونه تشخیص می‌دهند؟ با اندازه‌گیری میزان دما و بارش یک مکان، در طی ماه و سال می‌توان آب و هوای آنجا را تشخیص داد.
- ۶- میزان دمای هوای یک ناحیه را با کدام نمودار و چگونه نشان می‌دهند؟ میزان دمای هوای یک ناحیه را با نمودار فطی و با رنگ قرمز نشان می‌دهند. (صفحه ۵۸ کتاب)

۷- میزان بارش یک ناحیه را با کدام نمودار و چگونه نشان می دهند؟ میزان بارش یک ناحیه را با نمودار ستونی و به رنگ آبی نشان می دهند. (صفحه ۵۸ کتاب)

۸- به طور کلی ایران را می توان به چند ناحیه آب و هوایی تقسیم نمود؟ نام ببرید. ۱- ناحیه ی معتدل و مرطوب فزری
۲- ناحیه ی معتدل و نیمه خشک کوهستانی ۳- ناحیه ی گرم و خشک دافلی ۴- ناحیه گرم و شرجی سواحل جنوب
۹- ناحیه ی معتدل و مرطوب خزری کجاست؟ (توضیح دهید) این ناحیه در کنار دریای فزر بین کوه های البرز و دریا واقع شده است و در تمام ماه های سال بارندگی دارد.

۱۰- شیوه ی آبیاری زمین های کشاورزی در ناحیه ی خزری چگونه است؟ در ناحیه فزری، برای کشت بیشتر محصولات کشاورزی از آب باران (دیم) استفاده می شود و فقط برفی از محصولات مانند برنج به آبیاری نیاز دارند.
۱۱- ناحیه ی معتدل و نیمه خشک کوهستانی کجاست؟ (توضیح دهید) این ناحیه، کوهستان های مرتفع ایران و کوهپایه های اطراف آنها را در برمی گیرد. در برفی ارتفاعات این ناحیه در هنگام زمستان برف زیادی می بارد و یخبندان های شدید به وجود می آید. به همین دلیل دارای زمستان های سرد و تابستان های معتدل است.
۱۲- ناحیه گرم و خشک داخلی کجاست؟ (توضیح دهید) این ناحیه که شامل نواحی مرکزی ایران است تابستان های گرم و خشک دارد.

۱۳- چرا نواحی مرکزی ایران گرم و خشک است؟ فشکی این ناحیه به دلیل آن است که فقط در چند ماه از سال، آن هم به مقدار کم باران می بارد. در بعضی از بخش های این ناحیه، بیابان هایی به وجود آمده است که ممکن است سال ها در آنها باران نباریده باشد؛ مانند بیابان لوت.

۱۴- پوشش گیاهی ناحیه گرم و خشک داخلی ایران چگونه است؟ این ناحیه از نظر پوشش گیاهی فقیر است و تنها گیاهان فشکی پسند مانند درختان تاغ و گز و بوته های خاردار در آنها قادر به رشد و نمو هستند.

۱۵- ناحیه گرم و شرجی سواحل جنوب کجاست؟ (توضیح دهید) این ناحیه در کناره های خلیج فارس و دریای عمان، از جلگه فوزستان تا بندر پابهار کشیده شده است. به طور کلی مناطق جنوبی ایران، تابستان های بسیار گرم و زمستان های ملایم دارد.

۱۶- چرا ناحیه ساحلی جنوب ایران، جزء نواحی خشک است ولی حالت شرجی دارد؟ زیرا میزان بارندگی در این ناحیه بسیار کم است. اما چون به دلیل وجود دریا و تبخیر آب های آن نم هوا زیاد است، حالت شرجی به وجود می آید.

۱۷- آیا در نواحی آب و هوایی گرم و خشک داخلی زراعت دیم امکان پذیر است؟ فیر - زیرا در این ناحیه باران خیلی کم می بارد.

۱۸- آیا در نواحی گرم و شرجی سواحل جنوبی، زراعت دیم امکان پذیر است؟ چرا؟ فیر - زیرا در این ناحیه باران خیلی کم می بارد.

۱۸- ناحیه شمال و جنوب ایران هر دو در کنار دریا قرار دارند، اما در ناحیه شمال بارندگی بسیار زیادی وجود دارد

علت بارندگی زیاد این ناحیه چیست؟ زیرا در شمال بارهای سرد سیبری رطوبت دریای خزر را وارد ایران کرده و در برفور بارشته کوه البرز موجب بارندگی می شوند.

۱۹- برای هر ناحیه آب و هوایی چند شهر را نام ببرید. (موارد بیشتر در نقشه صفحه ۵۹ کتاب)

۱- ناحیه ی معتدل و مرطوب خزری: رشت - ساری - گرگان

۲- ناحیه ی معتدل و نیمه خشک کوهستانی: تبریز - همدان - اردبیل

۳- ناحیه ی گرم و خشک داخلی: سمنان - قم - زاهدان

۴- ناحیه گرم و شرجی سواحل جنوب: بندر عباس - بوشهر - آبادان

نکته مهم: نقشه صفحه ۵۹ کتاب مهم است

نکته: میزان دما و بارش را به صورت نمودار نشان می دهیم.

نکته: می توان دو نمودار دما و بارش را با یکدیگر ترکیب کرد. (صفحه ۵۸ کتاب)

نکته: ناحیه ی معتدل و مرطوب خزری، مرطوب ترین ناحیه آب و هوایی ایران به شمار می آید.

نکته: میزان بارندگی از غرب به شرق ناحیه معتدل خزری کاهش می یابد.

نکته: ناحیه خزری، تابستان ها و زمستان ها ی معتدل دارد.

نکته: در ناحیه ی خزری، جنگل های انبوه و مناظر زیبایی پدید آمده است.

نکته: در ناحیه معتدل و نیمه خشک کوهستانی با آنکه تقریباً ۹ ماه از سال باران دارد، در تابستان ها خشک است.

نکته: به دلیل بارش کافی در طی سال در ناحیه ی معتدل و نیمه خشک کوهستانی، کشاورزان می توانند زراعت دیم

نیز داشته باشند.

نکته: در ناحیه خشک داخلی ایران، اختلاف دمای شب و روز زیاد است و تابستان ها هوا بسیار گرم می شود.

نکته: ناحیه ساحلی جنوب ایران، جزء نواحی خشک است.